

BARF ÉTREND A VÁDLOTTAK PADJÁN

AVAGY MIKOR, MIÉRT KERÜL ÁLLATORVOSHOZ A BARFOS KUTYA?

LEGGYAKRABBAN ELKÖVETETT HIBÁK A BARF ÉTRENDEN

LEGGYAKORIBB ELLENÉRVEK A BARF ÉTRENDDEL SZEMBEN

ELŐADÓ: BÖSZÖRMÉNYI ANDREA, KISÁLLAT DIETETIKUS, FARKASKONYHA KFT.

A BARF ÉTREND MINT TREND KUTYÁK ÉS MACSKÁK TÁPLÁLÁSÁBAN

- Amikor elege lesz az állatorvosnak: 1991 Dr. Ian Billinghurst könyvei, botrányok:
- „Adj a kutyádnak egy csontot” (Give your dog a bone) „Neveld fel a kölyökkutyákat csonttal” (Grow your pups with bones” c. könyvek, azóta számos könyv, publikáció angol és német nyelven
- Gyorsan újra népszerűvé váló étrend, számtalan pozitív gyakorlati tapasztalat, mégis csak kevés tudományos kutatás - miért?
- Miért érdemes észrevenni ezt a trendet az állatorvosi praxisokban, milyen hatása lehet ennek egy rendelőre?
Hogyan tudja segíteni egy állatorvos munkáját, ha tisztában van a BARF étrend alapjaival?

A. HIELM-BJÖRKMAN DVM PHD, J.VIRTANEN BVMS FELTÁRÓ TANULMÁNY, 632 KUTYATULAJDONOS TAPASZTALATAI ALAPJÁN AKIK ÁTÁLLTAK BARF ÉTRENDRE

- A. Hielm-Björkman DVM, PhD, J.Virtanen BVMS The Faculty of Veterinary Medicine, Department of Equine and Small Animal Medicine, University of Helsinki, Finland: Feltáró tanulmány 632 Barf étrendre átálló kutyatulajdonos tapasztalatai alapján – eredmények, konklúziók
- A feltáró tanulmány során kimutatott egészségügyi előnyöket a DOGRISK (folyamatban lévő Egyetemi Kutatás a Kutyák étrendje és egyes betegcsoportok összefüggéseiről a Helsinki Állatorvostudományi Egyetemen) hamarosan nyilvánosságra kerülő kutatásai is alátámasztják, a jelen, nem reprezentatív tanulmány és a Dogrisk kutatási eredményei között szignifikáns eltérés nem tapasztalható, további kutatások várhatók a témában.
- Tanulmány részletei: <https://www.dogrisk.com/in-english>

Betegség típus	Összesen 638 válaszadóból ennyi kutyát érintett	teljes felépülés, tünetek megszűnéséről számolt be	részleges felépülésről, javulásról számolt be a váltást követően
bőr probléma, bőrbetegség, érzékenység	206 kutya (33%)	152 (74%)	36 (17%)
gasztrointesztinális probléma (GI)	145 kutya (23%)	127 (88%)	9 (6%)
látást érintő problémák	38 kutya (6%)	30 (79%)	3 (8%)
húgyúti megbetegedések	15 kutya (2%)	8 (53%)	2 (13%)
egyéb, fent nem felsorolt betegségek egyike	18 kutya (3%)	9 (50%)	3 (17%)

Általános tapasztalatok tulajdonosok megfigyelései alapján

jobb szőr és bőrkondíció	127 kutya, 20%
kevesebb ürülék, megszűnő kellemetlen szag + jobb emésztés	119 kutya, 19%
aktívabb lett a kutya	81 kutya, 13%
jobb általános egészség	68 kutya, 11%
jobb kedvű lett a kutya	47 kutya, 7%
jobban izmolt lett	36 kutya, 6%
fogyott a túlsúlyos kutya	19 kutya, 3%
eutanázia elkerülése étrendváltásnak köszönhetően	11 kutya, 2%
jobban emésztődés, jobb hasznosulás	224 kutya, 35%
kutya jóllakottsága javult, nem éhes állandóan	10 kutya, 2%
kívánt súlycsökkenés elérése	18 kutya, 3%
kívánt súly növekedés elérése	62 kutya, 10%

Elégedett -e vagy sem a VÁLTÁSSAL, a BARF menüvel általában?

nem elégedett a váltással	2 kutya, 0,3%
nem elégedett, visszatér a kutya korábbi étrendjére	3 kutya, 0,5%
maradéktalanul elégedett	519 kutya, 82%
maradéktalanul elégedett , 519 kutya közül csak barfozik	416 kutya, 66%

HYPOALLERGÉN ELEDEL > VET. PRESC. DIET > BARF ?

- Mára **egyre erősödik a barf trend**, annak ellenére, hogy sok állatorvosi praxisban ellenzik. **Ez érinti a tápgyártókat, és Önöket, állatorvosokat is.**
- Tapasztalatok: korábbi étrendhez képest még akkor is jelentősebb javulás van, ha nem elegendőek az állat tulajdonosának ismeretei (pl allergia esetén)
- Betegségek esetén nehéz helyzetbe kerülhet a tulajdonos, mert nem tud honnan támogatást kérni az étrend testre szabásához

ALLERGIA ÉS A BARF

- Érezhetően egyre népszerűbb a barf menü allergiás kutyák körében is
- **Tüneti kezelés szteroidokkal >> kiváltó ok megkeresése**
- Tápokkal összefüggésbe hozott leggyakoribb egészségügyi probléma az allergia – miért nem volt korábban ennyi allergiás kutya a praxisokban?
- Okolhatóak a környezeti toxinok, a túltenyésztés és a genetika, és természetesen a táplálék is
- Gyakorlati tapasztalat, szakszerűen összeállított étrend esetén az esetek nagy részében hosszú távon megoldás a barf
- Nemcsak allergia, hanem más betegségek esetében is (részletes információk, tanulmányok, adatok fellelhetők a dogrisk.com oldalon, a Helsinkai Állatorvostudományi Egyetem kutatásait az egyes betegségcsoportok és az étrend összefüggései vonatkozásában és epidemiológiai kérdésekben)
- Mi egészségesebb: extrudált táp vagy otthon összeállított, esetleg kész barf-menü?

ALLERGIA, ATÓPIÁS DERMATITIS ÉS AZ ÉTREND ÖSSZEFÜGGÉSEI

- TANULMÁNY: **DIET AT YOUNG AGE AND CANINE ATOPY/ALLERGY (TYPE) DISEASE**
- Forrás: A. Paasikangas BVMS, S. Beasley PhD, M. Palmunen DVM, J. Roine MSc, A. H-Björkman DVM, PhD, The Faculty of Veterinary Medicine, Department of Equine and Small Animal Medicine, University of Helsinki, Finland
- **Allergiás, atópiás dermatitisben szenvedő kutyák és egészséges kontrollcsoport összehasonlítása** - tanulmány
- Konklúziók: 2-6 hónapos életkor között a **nyers állati fehérje** (nyers hús, kötőszövetek, belsőségek, csontok zöldségek) etetése az **atópiás dermatitis ill allergia előfordulásának kockázatát szignifikánsan csökkenti. Az étrendben már 20% (1/5!) nyers összetevők hatására csökken a betegség előfordulása**, az állati fehérjék közül elsősorban a nyers hús és nyers csontok hatására. Ugyanakkor a tanulmány szerint tápos étrend, és a kerekedelemben kapható rágócsontok etetése növeli az allergia, atópiás dermatitis előfordulását.
- Részletes információk, táblázatok elérhetőek a tanulmányról, amelynek alapján további kutatások várhatóak, illetve vannak jelenleg is folyamatban.

ÉTREND ÉS FERTŐZÉSEK, ZONÓZIS CAMPYLOBAKTER FERTŐZÉS ÉS ÉTREND ÖSSZEFÜGGÉSEI - PÉLDA

- Tanulmány: Campylobakter fertőzés és a barf étrend összefüggései - Population Genetics and Antimicrobial Susceptibility of Canine Campylobacter Isolates Collected before and after a Raw Feeding Experiment <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26172151>
- **Tanulmány oka, célja:** az utóbbi évtizedekben Nyugat-Európában jelentősen emelkedett a barfos kutyák száma a tulajdonosok abbéli meggyőződésének, **gyakorlati tapasztalatának köszönhetően**, hogy a **nyers étrend egészségesebb, mint a táp.**
- Az egészségügyi kockázatok vonatkozásában felmerül a kérdés, hogy a nyers húsban jelenlévő patogének, például a Campylobakter spp. amely a humán bakteriális gasztroenteritis leggyakoribb oka, és a **zoonózis kockázatát hordozza, gyakrabban fordul –e elő barfos kutyáknál.** A tanulmányban a Campylobakter spp előfordulásának gyakoriságát vizsgálták különböző étrendek mellett.
- **Konklúzió: nincs szignifikáns korreláció a nyers / tápos étrenden tartott kutyák campylobakter fertőzöttségének aránya, mértéke között.**
- Jelenleg is zajlanak további kutatások, amelyek a lehetséges zoonózisok kockázatának alakulását vizsgálják az étrend függvényében.

FEJLŐDÉSBE LÉVŐ NÉMET JUHÁSZ KUTYÁK ÉTRENDJE ÉS A CSÍPŐÍZÜLETI DISZPLÁZIA ÖSSZEFÜGGÉSEI

- TANULMÁNY: INFLUENCE OF NUTRITION AT YOUNG AGE ON CANINE HIP DYSPLASIA IN GERMAN SHEPHERD DOGS: - A CASE-CONTROL STUDY FROM FINLAND
- Forrás: S. Grundström BVMS, S. Beasley PhD, A. Hielm-Björkman DVM, PhD The Faculty of Veterinary Medicine, Department of Equine and Small Animal Medicine, University of Helsinki, Finland
- **A többgénes öröklés mellett a környezeti tényezők is jelentős hatással vannak a HD alakulására**
- **Első olyan tanulmány, amellyel bizonyítást nyert, hogy a kölyök (2-6 hónapos) és fejlődésben lévő (6-18 hónapos) kutyák étrendje és a csípőízületi diszplázia kialakulásának valószínűsége között korreláció van.**
- Az étrendben a következő összetevők **csökkentik szignifikánsan a HD kialakulásának kockázatát: nyers hús, nyers csont, nyers pacal, belsegek, nyers tojás, állati eredetű olajok.**
- Az étrendben a következő összetevők **növelik szignifikánsan a HD kialakulásának kockázatát: főtt hús, főtt csontok és kötőszövetek, asztali maradékok**
- **A tanulmány alapján további klinikai kutatások várhatóak.**

B.A.R.F. SZAKSZERŰEN - BIOLOGICALLY APPROPRIATE RAW FOOD

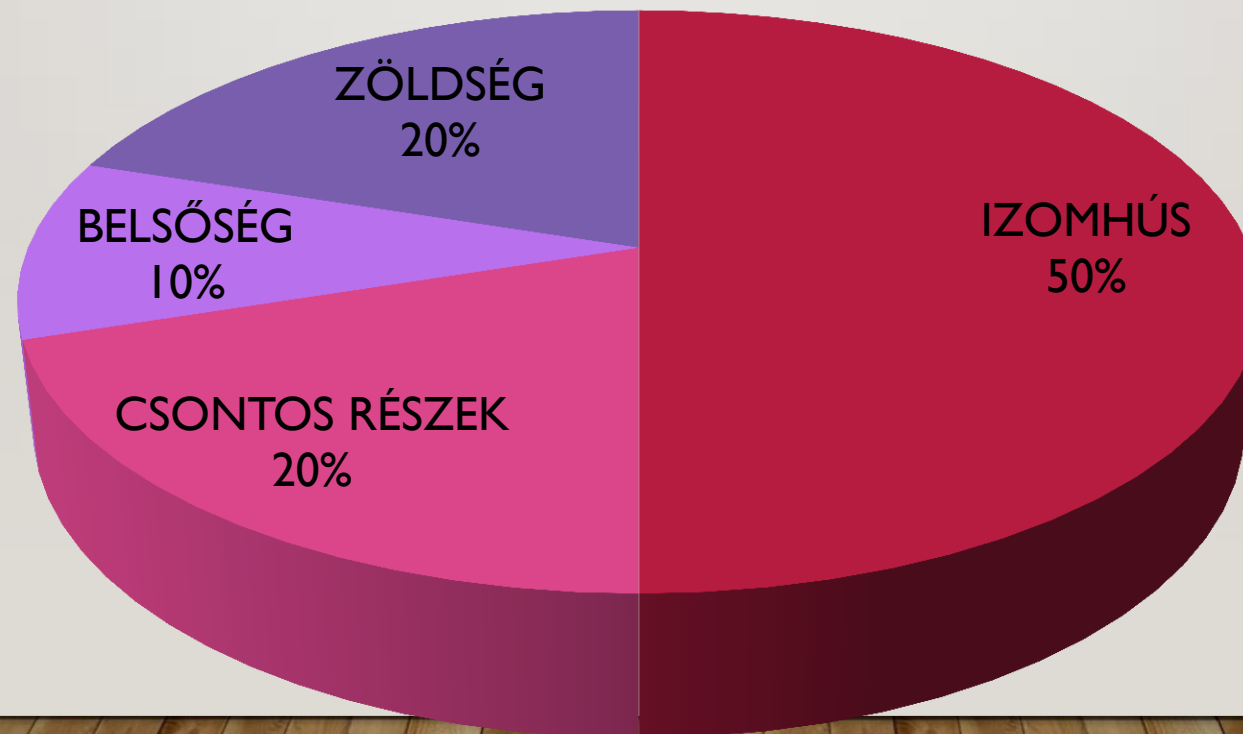

- Kutya **biológiai igényeit** az az eledel fedezi legjobban, amihez a természetben hozzájuthatna
- A kutya gyomra egy **ragadozó gyomor**, amely teljes egészében megegyezik a farkaséval.
- Érdekesség: farkas és kutya DNS-e 99,6%-ban azonos,, a farkas-prérifarkas DNS-e 96,4%-ban
- Ragadozók eledele NYERS, hőkezelés nélküli eledel, főként állati eredetű
- Egyoldalú táplálás nem fedezi az állat szükségleteit (csak csont...)
- Szakszerű étrend összeállításához alapvető ismeretekre szükség van, pláne betegségek esetén
- **Helyes arányok meghatározásához vegyünk alapul egy lehetséges prédaállatot**

HELYES ARÁNYOK A BARF ÉTREND BEN: 80% ÁLLATI EREDETŰ / 20% NÖVÉNYI EREDETŰ ÖSSZETEVŐK

Összetevők %-a

ÉTREND-KIEGÉSZÍTŐK A BARF ÉTRENDDBEN KELLENEK E EGYÁLTALÁN?

- „Ha egy kutya barfozik, nem szükséges hogy kiegészítőket kapjon”
- Ez **CSAK AKKOR LENNE ÍGY, HA:**
- vadon élő állatok, kis gazdaságban tenyésztett háziállatokat szőröstül-bőröstül ennék
- hozzájutnának a növényevő állatok gyomortartalmához, ürülékéhez
- erdőn-mezőn szabadon futkározva falatozhatnának vadon élő növényekből, gyógynövényekből
- nem lenne **semmilyen, már kialakult érzékenységük, allergiás hajlamuk**
- vidéken élnének, ahol **minimálisak a környezeti toxinok**
- **Leggyakoribb kiegészítők:** lazacolaj, kókuszolaj, növényi olajok, algák – spirulina, (méregtelenít, magas klorofilltartalma van, remek aminosav profil) tengeri hínár (jód, aminosavak), csipkebogyópor, lucernapor, ízületivédők: zöldkagylópor, **MSM**, kollagén, általános, egészséget támogató gyógynövény mixek

LEGGYAKORIBB HIBÁK A BARF ÉTRENDEN

AVAGY: MIKOR, MIÉRT KERÜL ÁLLATORVOSHOZ EGY BARFOS KUTYA?

• I.) TÚL SOK CSONT

- BARF ≠ lerágott csont
- Legolcsóbb összetevő a barf étrendben, kemény széklet
- A kutya kalcium szükségleteit 10-25% csontos hús már fedezi (fajtától függően)
- *Példa: 30 kg-s felnőtt kutya Ca szükséglete: 60 mg / ttkg → 1800 mg (=100g csirke csontos hús)*

30 kg-s kutya étrendjében (naponta össz. 600g) ~ 20% csontos hús = 120 g

Figyelnünk kell a Ca/P arányra, ~ 1,5:1 - ideális Ca anyagcsere

CSONTOT CSAK NYERSEN!!!! SÜLVE-FŐVE VESZÉLYES, elveszíti rugalmasságát, és szilánkosra török

LEGGYAKORIBB HIBÁK A BARF ÉTRENDEN

AVAGY: MIKOR, MIÉRT KERÜL ÁLLATORVOSHOZ EGY BARFOS KUTYA?

• 2.) BARF CSONT NÉLKÜL

- Idős kutya, aggódó gazdi, vagy bizonyos betegségek miatt – kimarad a csont
- Barf étrend csont nélkül lehetséges, de **Ca** kiegészítés elengedhetetlen (kálcium-karbonát, kálcium-citrát, bio tojáshéjpor)
- Tapasztalat: A nyers csont rágása remek elfoglaltság, karbantartja a fogazatot, a fogkő szinte nullára csökken, és a szájszag is jelentősen csökken ha rendszeresen rághat a kutya

LEGGYAKORIBB HIBÁK A BARF ÉTREND BEN

AVAGY: MIKOR, MIÉRT KERÜL ÁLLATORVOSHOZ EGY BARFOS KUTYA?

- **3.) BELSŐSÉG hiánya**
- **Belsőség szerepe. vitaminok, ásványi anyagok forrása, jelentős A vitamin forrás**
- **Gyakori belsőségek: máj, vese, lép, tüdő, szív (izomhús)**
- **Máj:** A,C,D vitaminok, folsav, biotin, karnitin, vas, arachidonsav, B vitaminok
- **Vese:** A, D vitamin, taurin, kálium, vas, szelén
- **Lép:** vas, jód kálium (ha vért nem etetünk akkor lényeges)
- **Szív:** vas, nátrium, jód, szelén – több mint az egyéb izomhúsokban, magas foszfortartalma miatt mégsem célszerű nagyobb mennyiségben etetni

LEGGYAKORIBB HIBÁK A BARF ÉTRENDEN

AVAGY: MIKOR, MIÉRT KERÜL ÁLLATORVOSHOZ EGY BARFOS KUTYA?

• 4.) ZÖLDSÉG, GABONA hiánya

- Zöldség: ballasztanyagok miatt fontos (nem etetünk gyomortartalmat, sem emészthetetlen tollat, szőrt stb - zöldséggel biztosítjuk a rostokat)
- Lazítja a székletet, idősebb kutyák étrendjében aránya picit lehet magasabb
- Gabona: szénhidrátforrás, gyors energiát ad. 10-20% nem jelent gondot a KUTYÁK étrendjében (gabona nélkül is összeállítható az étrend)

LEGGYAKORIBB ELLENÉRVEK: I./ TÚL SOK A VITAMIN

- **Mire jó: bőr és egyéb szövetek, nyálkahártya épségének megőrzése, növekedésben, csontok, fogak épségének biztosításában, a látásban, de még az immunfolyamatokban is jelentős szerepe van**
- **A vitamin igény, felnőtt kutya: 75-100 IE / ttkg. A mi 30 kg-s kutyánk: A vitamin igénye: 3000-7500 IE**
- **A vitamin bevitel felső határa a kutyáknál nagyságrendekkel magasabb, mint más fajtáknál.**
- **Kísérletek: 3 hónapon keresztül 15e-30e IE / ttkg A vitamin bevitel, orálisan. Tünetek csak 300.000 IE-nél jelentkeztek.**
- **Egy éven át felnőtt kutyáknál napi 400.000 IE / ttkg A vitamin bevitelnél sem volt tünet, sem eltérés a kontrollcsoporthoz képest.**
- **Mi 30 kg-s kutyánk menüjében az A vitamin: 8400 IE (20 g csirkemáj: 100 g-ban 42.670 IE A vitamin)**
- *(adatok: Univ. Prof. Dr. Zentek, Institut von Tierernährung)*

LEGGYAKORIBB ELLENÉRVEK: 2 / TÚL SOK FEHÉRJE - MÍTOSZ VAGY VALÓSÁG?

- **Túl sok fehérje: fehérje bomlástermékek – ammónia bontása - karbamid kiválasztása a vesét terheli**
- **Mi a túl sok, melyek az eü határértékek?**
- **30 kg-s kutyára vetítve:**
- **minimális fehérjebevitel: 33g**
- **ajánlott: 64 g,**
- **maximális, eü határértéken belüli mennyiség: 120 g**

LEGGYAKORIBB ELLENÉRVEK: 2 / TÚL SOK FEHÉRJE - MÍTOSZ VAGY VALÓSÁG?

BARF étrend 80/20	Összetevők %	Összetevők g / nap	nyersfehérje tartalom (g)
Izomhús (marha fejhús)	45%	240 g	41
Pacal (zöld)	15%	100 g	13,5
Zöldség-gyümölcs	20%	120 g	1,7
Belsőségek (máj, vese, szív, tüdő vegyes)	10%	60 g	16
Csontos hús (pl csirkenyak + marhaszegy)	10%	60 g	11
Így kalkulált eledel összesen	100%	600 g	83,2 g = 14%

LEGGYAKORIBB ELLENÉRVEK: 2 / TÚL SOK FEHÉRJE - MÍTOSZ VAGY VALÓSÁG?

- „Az, hogy a hosszabb időn keresztül túlzásba vitt fehérjebevitelnek hosszú távon van -e szervkárosító hatása a kutyák-macskák esetében, vitatott. Bár nem bizonyított, de nem is zárható ki, hogy idősebb kutyáknál, vagy már kialakult máj és vesekárosodás esetében hátrányos következményei lehetnek. Egészségügyi előnyei azonban bizonyosan nincsenek. Ezért az ajánlott értékeket nem tanácsos jelentősen túllépni. Bizonyos betegségeknél átmenetileg vagy tartósan ajánlott a fehérje bevitel növelése vagy éppen csökkentése.”
- *Dr. Meyer / Dr. Zenthek: Die Ernährung des Hundes – A kutya táplálása - Dietetika c. szakkönyvből idézet*

VALÓS PROBLÉMÁK A BARFFAL

- **Információk, szakmai fórumok hiánya**
- **Önjelölt szakértők – téves ajánlások**
- **Valós hátrányai:**
  - - sokan az olcsóságot, és nem az előnyeiket látják
  - - idő és helyigényes (fagyasztott hús)
  - - alapvető ismereteket igényel
  - - tervezni érdemes, célszerű heti periódusokban

FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

- National Research Council, Nutrient Requirements of Cats and Dogs
- FEDIAF_Nutritional_Guidelines_July2016.pdf, Fediaf weboldala
- Dr. Helmut Meyer, Prof. Dr. Jürgen Zentek: Ernährung des Hundes Grundlagen-Fütterung-Diätetik
- Juliette Bairacly Levy: The herbal medicine for the dog and cat
- Animal Population Health Institute, Colorado State University, Fort Collins, CO 80523, USA: Evaluation of bacterial and protozoal contamination of commercially available raw meat diets for dogs. Link: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/164784255>
- D. Giesecke; P. Gallenmüller; W. Tiemeyer; J. Gropp: Einflüsse purinreicher Ernährung auf Gewichtsentwicklung, Kataboliten im Blutplasma und den Harnsäuretransport von Erythrozyten — eine Modellstudie an Hunden
- Vera Biber: Verlag Animal Learn: Allergien beim Hund natürlich behandeln und vorbeugen, Auslöser erkennen und vermeiden
- Swanie Simon, Verlag Drei Hunde Nacht: Biologisch Artgerechtes Rohes Futter für Hunde
- Dr. Ian Billinghurst: (1991) Give your dog a bone
- Dr. Ian Billinghurst: Grow your pup with bones,
- Dr. Ian Billinghurst: The Barf Diet
- Dillitzer N. (2011) Intake of minerals, trace elements and vitamins in bone and raw rations in adult dogs
- European Scientific Council Companion Animal Parasites (2014): Bekämpfung von Würmern bei Hunden und Katzen
- Larsn J.A. (2012): Evaluation of recipes for home-prepared diets for dogs and cats with chronic kidney disease

FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

- **Exploratory study: 632 shared experiences from dog owners changing their dogs' food to a raw food (BARF) diet**, A. Hielm-Björkman DVM, PhD, J. Virtanen BVMS The Faculty of Veterinary Medicine, Department of Equine and Small Animal Medicine, University of Helsinki, Finland.; feltáró tanulmány
- **DIET AT YOUNG AGE AND CANINE ATOPY/ALLERGY (TYPE) DISEASE** A. Paasikangas BVMS, S. Beasley PhD, M. Palmunen DVM, J. Roine MSc, A. H-Björkman DVM, PhD, The Faculty of Veterinary Medicine, Department of Equine and Small Animal Medicine, University of Helsinki, Finland
- **INFLUENCE OF NUTRITION AT YOUNG AGE ON CANINE HIP DYSPLASIA IN GERMAN SHEPHERD DOGS: -A CASE-CONTROL STUDY FROM FINLAND**, S. Grundström BVMS, S. Beasley PhD, A. Hielm-Björkman DVM, PhD The Faculty of Veterinary Medicine, Department of Equine and Small Animal Medicine, University of Helsinki, Finland
- **Population Genetics and Antimicrobial Susceptibility of Canine Campylobacter Isolates Collected before and after a Raw Feeding Experiment** Satu Olkkola¹ Sara Kovanen¹, Johanna Roine², Marja-Liisa Hänninen¹, Anna Hielm-Björkman², Rauni Kivistö¹
¹ Department of Food Hygiene and Environmental Health, Faculty of Veterinary Medicine, University of Helsinki, Helsinki, Finland, ² Department of Equine and Small Animal Medicine, Faculty of Veterinary Medicine, University of Helsinki, Helsinki, Finland
- Simon S. (2008) BARF-Biologisch Artgerechtes Rohes Futter für Welpen und trächtige Hündinnen
- Efferberger T. (2009) Durchfallerkrankungen bei Haustieren mit lebensmittlerelevanten pathogenen Bakterien
- Freeman L.M. (2013) Current knowledge about the risks and benefits of raw meat-based diets for dogs and cats

Harmóniában az anyatermészettel

Köszönöm a figyelmet!